

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius, tel. +370 5 219 1142, el. p. smmmin@smsm.lt, <http://www.smsm.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091
Atsisk. sąsk. LT43 4040 0636 1000 2196, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, finansų įstaigos kodas 40400

Švietimo ir mokslo profesinei sąjungai
„Solidarumas“

Kopija
Lietuvos Respublikos Seimo
Švietimo ir mokslo komitetui

2026-06- Nr.
Į 2026-05-11 Nr. R-136
2026-05-19 Nr. S-2026-2133

DĖL ŠVIETIMO IR MOKSLO PROFESINĖS SĄJUNGOS „SOLIDARUMAS“ POZICIJOS

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija (toliau – Ministerija) išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komiteto 2026 m. gegužės 19 d. raštu Nr. S-2026-2133 „Dėl Švietimo ir mokslo profesinės sąjungos „Solidarumas“ pozicijos“ persiūtą Švietimo ir mokslo profesinės sąjungos „Solidarumas“ (toliau – ŠMPS „Solidarumas“) kreipimąsi, kuriame 2026 m. gegužės 13 d. Seimo Švietimo ir mokslo komiteto posėdžio 4 ir 5 darbotvarkės klausimams ŠMPS „Solidarumas“ pateikė poziciją dėl pedagogų etato sandaros ir darbo užmokesčio fondo didėjimo bei 5,5 proc. priedų už veiklos sudėtingumą taikymo praktikoje, ir teikia nuomonę dėl šios profesinės sąjungos išsakytos pozicijos.

Dėl pedagogų etato sandaros ir darbo užmokesčio fondo didėjimo

ŠMPS „Solidarumas“ nurodo, kad didėjantis pedagogų darbo užmokesčio fondas ne visada proporcingai atspindi realiam pedagogų atlyginime, nes kartu sparčiai didėja darbo sudėtingumas, darbo intensyvumas ir papildomų funkcijų apimtis. Informuoja, kad gaunami signalai dėl metodinės pagalbos trūkumo, specialistų stygiaus, ugdymo priemonių stokos, augančio emocinio krūvio pedagogams.

Ministerija atkreipia dėmesį, kad etatinis mokytojų darbo apmokėjimo modelis buvo pradėtas įgyvendinti nuo 2018 m. rugsėjo 1 d., priėmus Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 2, 3, 4, 7, 8, 14, 17 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymą (2018 m. birželio 29 d. įstatymas Nr. XIII-1395). Nuo to laiko mokytojų darbo apmokėjimo reglamentavimas buvo ne kartą keičiamas. Etatiniam mokytojų darbo apmokėjimui tobulinti švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymais buvo sudarytos darbo grupės, kurios veikė 2018 m., 2019 m., 2020 m., 2023 m. Į šias grupes buvo įtraukti ne tik mokyklų, savivaldybių, švietimo asociacijų atstovai, bet ir profesinių sąjungų atstovai, kurie aktyviai dalyvavo darbo apmokėjimo sistemos tobulinimo procese. Bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, šis procesas tęsiamas ir toliau, nuosekliai atnaujinant ir papildant Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbo apmokėjimo ir komisijų narių

atlygio už darbą įstatymo (toliau – BIDU) bei jį įgyvendinančių teisės aktų nuostatas. ŠMPS „Solidarumas“ nuolat teikia konstruktyvius pasiūlymus dėl darbo apmokėjimo tobulinimo, įsipareigojimai dėl šių pasiūlymų dažnai įtvirtinami Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinėje sutartyje.

Kaip pažymėta ŠMPS „Solidarumas“ rašte, BIDU numato mokytojų pareiginės algos koeficientų didinimą dėl veiklos sudėtingumo, dirbant su mokiniais, turinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių, tačiau jame yra nustatyti ne konkretūs procentiniai padidinimo dydžiai, bet jų intervalas (minimali ir maksimali ribos). Teisė ir pareiga detalizuoti šių nuostatų taikymą konkrečioje įstaigoje yra numatyta pačioms įstaigoms. Nustatant įstaigos darbo apmokėjimo sistemą, įstaigoje veikiančioms profesinėms sąjungoms tenka ypatingas vaidmuo. Pagal BIDU 5 straipsnio 5 dalį, įstaigos darbo apmokėjimo sistema nustatoma kolektyvinėje sutartyje. Tik tais atvejais, kai įstaigoje nėra tai nustatančios kolektyvinės sutarties, darbo apmokėjimo sistemą privalo nustatyti ir padaryti ją prieinamą susipažinti visiems darbuotojams biudžetinės įstaigos vadovas.

Ministerijos nuomone, toks teisinis reguliavimas leidžia atsižvelgti į konkrečią situaciją individualioje įstaigoje, įvertinti individualų darbuotojų veiklos sudėtingumą ir užtikrinti teisingo apmokėjimo už darbą principą. Atsižvelgiant į tai, kad mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, srautai savivaldybėse, mokyklose, klasėse pasiskirsto nevienodai ir šių mokinių specialieji poreikiai yra skirtingi, visais atvejais mokytojams nustatyti vienodus pareiginės algos koeficientų didinimo už veiklos sudėtingumą procentinius dydžius už darbą su šiais mokiniais būtų nepagrįsta.

Ilgą laiką kliūtis tinkamai įgyvendinti BIDU nuostatas dėl papildomo apmokėjimo už veiklos sudėtingumą buvo lėšų trūkumas šiai darbo užmokesčio sudėčiai daliai, nes pagrindinis dėmesys buvo skiriamas BIDU nustatytiems pareiginės algos koeficientams didinti, tačiau pastaraisiais metais, konsultuojantis su socialiniais partneriais, dalis darbo užmokesčio didinimo lėšų skiriama įgyvendinti sprendimams dėl darbo apmokėjimo, kurie priimami įstaigos lygmenyje (apmokėti už veiklos sudėtingumą, priemokoms, skatinamosioms išmokoms): nuo 2022 m. sausio 1 d. tam skirta 2,49 procento (iš bendro 12,49 procento darbo užmokesčio fondo didinimo), nuo 2023 m. sausio 1 d. – 1 proc. (iš bendro 13 procentų darbo užmokesčio fondo didinimo), nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. – 5,5 procento (iš bendro 15,5 procento darbo užmokesčio fondo didinimo). Tai sukuria finansines prielaidas tiksliau atsižvelgti į darbuotojų veiklos sudėtingumą mokyklose.

Įtraukusis ugdymas yra vienas didžiausių švietimo sistemos iššūkių, reikalaujantis reikšmingų investicijų. Atsižvelgiant į esamą šalies geopolitinę situaciją ir su tuo susijusius viešųjų finansų prioritetus, galimybės patenkinti visą papildomų lėšų poreikį yra ribotos. Dėmesys kiekvieno besimokančiojo poreikiams yra svarbus išsivysčiusios visuomenės bruožas, o nuoseklus pedagogų darbas, reikalaujantis specialių kompetencijų, papildomų pastangų ir kantrybės, reikšmingai prisideda prie brandžios ir įtraukios visuomenės kūrimo. Todėl įtraukiojo ugdymo plėtra išlieka viena svarbiausių švietimo politikos krypčių, kuriai, atsižvelgiant į valstybės finansines galimybes, kasmet skiriamas papildomas finansavimas.

Dėl 5,5 proc. už veiklos sudėtingumą taikymo praktikoje

ŠMPS „Solidarumas“ nurodo, kad gauna informaciją apie pedagogams netaikomus arba nevienodai taikomus 5,5 proc. priedus už veiklos sudėtingumą, ypač ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Taip pat kelia klausimus dėl šių lėšų panaudojimo kontrolės.

Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. pedagogų darbo užmokestis padidintas iš viso 15,5 proc., iš jų 10 proc. padidinti pareiginės algos, o 5,5 proc. skirta papildomai iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų apmokėjimui, dėl kurio sprendžiama įstaigos lygmenyje, vadovaujantis kiekvienos įstaigos darbo apmokėjimo sistema: apmokėti už veiklos sudėtingumą, priemokoms arba skatinamosioms išmokoms. Papildomi 5,5 proc. savivaldybėms ir mokykloms paskirstyti, pakeitus Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo

ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, t. y. atitinkamai padidinus vidutinį sąlyginį mokytojų pareiginės algos koeficientą R.

Konsultuojantis su socialiniais partneriais ir atsižvelgiant į tai, kad 2022–2023 mokslo metais ir 2023–2024 mokslo metais buvo pradėtos įgyvendinti atnaujinto turinio pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosios programos, buvo nustatyta, kad nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. visiems mokytojams, dirbantiems pagal šias programas, 20 proc. ilginamas pasirengimas pamokoms arba taikomas atitinkamo dydžio pareiginės algos koeficiento padidinimas dėl veiklos sudėtingumo – jis sudaro 4,7–8 proc. nuo bendro etato valandų skaičiaus. Bendrojo ugdymo mokytojams pareiginės algos didinimo formulė nustatyta Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), darbo krūvio sandaros nustatymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. V-186 „Dėl Mokytojų, dirbančių pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo programas (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas), darbo krūvio sandaros nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Ministerija, siekdama, kad skirtos papildomos lėšos būtų tikslingai naudojamos ne tik bendrojo ugdymo mokytojų, bet ir kitų pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui didinti ir būtų išmokamos tolygiai kiekvieną mėnesį, o ne metų pabaigoje, kreipėsi į savivaldybes (iš viso raštu kreiptasi tris kartus), rekomenduodama peržiūrėti įstaigų darbo apmokėjimo sistemas ir prireikus numatyti papildomus veiklos sudėtingumo kriterijus: priešmokyklinio ugdymo mokytojams – atsižvelgiant į tai, kad atnaujintos priešmokyklinio ugdymo programos, kurios pradėtos įgyvendinti 2022–2023 mokslo metais; ikimokyklinio ugdymo mokytojams – atsižvelgiant į tai, kad nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. ikimokyklinio ugdymo programos turi būti įgyvendinamos pagal naujas Ikimokyklinio ugdymo programos gaires; pagalbos mokiniui specialistams – atsižvelgiant į tai, kad nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo nuostatos, įtvirtinančios įtraukties švietime plėtrą.

Kaip minėta, 5,5 proc. lėšų darbo užmokesčiui gali būti naudojama ne tik apmokėti už veiklos sudėtingumą (pvz., už darbą su specialiuųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais, migrantais, kt.), bet ir priemonėms (pvz., jei pavaduojamas kitas darbuotojas ar atliekami papildomi darbai), taip pat skatinamosioms išmokoms. Išvardytų darbo užmokesčio dalių mokėjimas yra apibrėžiamas mokyklos lygmenyje – įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje, kuri nustatoma kolektyvinėje sutartyje, o jeigu nėra tai nustatančios kolektyvinės sutarties, darbo apmokėjimo sistemą nustato biudžetinės įstaigos vadovas.

Skiriant apmokėjimą už veiklos sudėtingumą, priemokas, skatinamąsias išmokas, turi būti vertinamas individualaus darbuotojo veiklos sudėtingumas, darbų apimtis, kiti veiksniai. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiginės algos koeficientų didinimas už veiklos sudėtingumą darbuotojui taikomas tol, kol darbuotojo veikla atitinka veiklos sudėtingumo kriterijus, o ne išmokamas privalomai kiekvienam darbuotojui.

Atsižvelgiant į tai, kad darbo apmokėjimą reglamentuojantys teisės aktai nenumato vienodo privalomo 5,5 proc. darbo užmokesčio padidinimo kiekvienam darbuotojui, taip pat į tai, kad valstybės biudžeto lėšos, skirtos šiam tikslui, gali būti naudojamos ne tik apmokėti už veiklos sudėtingumą, bet ir kitoms darbo užmokesčio sudėtinėms dalims pagal kiekvienos įstaigos darbo apmokėjimo sistemą, Ministerijai reikalauti iš savivaldybių, kad kiekvienam mokytojui ar kitam pedagoginiam darbuotojui būtų užtikrintas 5,5 proc. pareiginės algos koeficiento padidinimas už veiklos sudėtingumą, būtų nepagrįsta. Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas numato teisę ir pareigą įstaigoms nustatyti savo darbo apmokėjimo sistemas, todėl Ministerija gali teikti tik rekomendacijas, bet ne privalomus nurodymus dėl 5,5 proc. lėšų darbo užmokesčiui naudojimo.

Ministerija kontroliuoja savivaldybėms skirtų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą Specialių tikslinių dotacijų pervedimo savivaldybėms ir savivaldybių atsiskaitymo už šių lėšų panaudojimą Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. V-55 „Dėl Specialių tikslinių dotacijų pervedimo savivaldybėms ir savivaldybių atsiskaitymo už šių lėšų panaudojimą Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka. Yra stebimas ir analizuojamas valstybės biudžeto lėšų panaudojimas pagal tikslinę paskirtį savivaldybių lygmenyje. Individualaus darbuotojo darbo užmokesčio sandaros nustatymas priklauso įstaigos diskrecijai, todėl detali informacija apie darbuotojų darbo užmokesčio sudedamąsias dalis nėra renkama.

Savivaldybių pateikti mokymo lėšų panaudojimo ataskaitų duomenys rodo, kad, palyginti su apskaičiuotomis ir skirtomis lėšos, panaudotos lėšos ugdymo planui įgyvendinti (mokytojų darbo užmokesčiui) 2024 metais sudarė 100,3 proc., 2025 metais – 99,7 proc., o panaudotos lėšos prevencinėms programoms įgyvendinti ir psichologinei, specialiajai pedagoginei, specialiajai, socialinei pedagoginei švietimo pagalbai (švietimo pagalbos pedagogų darbo užmokesčiui ir paslaugoms) 2024 metais sudarė 105,3 proc., 2025 metais – 108,6 proc. (didesnis nei 100 proc. panaudojimo procentas galimas, kai nurodytoms ugdymo reikmėms skiriama papildomų lėšų iš kitoms ugdymo reikmėms sutaupytų lėšų).

Atskirais švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymais skirtos valstybės biudžeto lėšos pedagoginių darbuotojų, dirbančių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir neformaliojo vaikų švietimo programas savivaldybių mokyklose (t. y. tiems pedagogams, kurių darbo užmokestis mokamas iš savarankiškų savivaldybių biudžetų), padidintam darbo užmokesčiui mokėti panaudotos taip: 2024 metais – 99,9 proc., 2025 metais – 99,3 proc.

Savivaldybių pateiktų ataskaitų duomenys rodo, kad pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui mokėti skirtos valstybės biudžeto lėšos iš esmės naudojamos pagal tikslinę paskirtį.

Atkreiptinas dėmesys, kad, vykdant savivaldybių savarankiškas funkcijas, darbo užmokestis pedagoginiams darbuotojams mokamas ne vien iš valstybės biudžeto lėšų. Ikimokyklinis ugdymas ir švietimo pagalba yra savarankiškosios savivaldybių funkcijos, kurias valstybė finansuoja tik iš dalies. Kitą dalį lėšų skiria savivaldybės, kurios pačios sprendžia dėl finansavimo apimties, todėl gali susidaryti situacija, kad, didinant finansavimą iš valstybės biudžeto, savivaldybių finansavimo apimtis mažėja.

Ministerija džiaugiasi konstruktyviu bendradarbiavimu su ŠMPS „Solidarumas“ ir vertina jos indėlį į pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo ir kitų darbo sąlygų tobulinimą.

Švietimo, mokslo ir sporto viceministras

Jonas Petkevičius

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, A. Volano g. 2, 01124 Vilnius (2026-08-07 13:50:18)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ŠVIETIMO IR MOKSLO PROFESINĖS SAJUNGOS „SOLIDARUMAS“ POZICIJOS
Dokumento rūšys	RAŠTAS
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-06-23 Nr. SR-2136
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2026-06-23 Nr. G-2026-6125
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jonas Petkevičius, Viceministras
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-06-23 08:19:49 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-06-23 08:20:07 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2021E,2.5.4.97=#0c0e4e545245452d3130373437303133,SK ID Solutions AS,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2025-02-07 19:12:17–2030-02-07 23:59:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	DBSIS
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-06-23 08:21:19 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA-2,RCSC,VI Registru Centras - i.k. 124110246,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-05-16 11:31:08–2028-05-15 11:31:08
Parašo paskirtis	Gauto dokumento registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Seimo kanceliarija, Dokumentų valdymo sistema
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-06-23 10:05:31 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	-
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	RCSC IssuingCA-2,RCSC,VI Registru Centras - i.k. 124110246,LT
Sertifikato galiojimo laikas	2025-02-26 13:16:36–2028-02-26 13:16:36
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.90.5
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2026-08-07 13:50:18)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2026-08-07 13:50:18 atspausdino Matas Kazlauskas

Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-